

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА



Факультет філології
Кафедра української літератури

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**Вивчення творчості письменників-
шістдесятників у школі**

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський).

Освітня програма: Середня освіта (українська мова і література).

Спеціалізація: 014.01 Українська мова та література

Спеціальність: 014. Середня освіта.

Галузь знань: 01. Освіта / Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
української літератури.
Протокол №1 від “26” серпня 2024 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Вивчення творчості письменників-шістдесятників у школі
Викладач (і)	Залевська Оксана Михайлівна
Контактний телефон	(0342)59-60-74
Е-mail викладача	oksana.zalevska@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Упродовж семестру за встановленим розкладом на кафедрі та з розрахунком відповідного часу.

2. Анотація до навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Вивчення творчості письменників – шістдесятників у школі» розроблено для студентів четвертого курсу навчання у другому семестрі і має на меті вивчення художньо-естетичних підвалин українського письменства 60-х років ХХ століття крізь призму індивідуальних характеристик творчості письменників означеного періодів, зокрема світоглядно-естетичних та філософських пошуків прозаїків, поетів, поетики їх творів, місця й значення в літературному процесі окресленої доби.

Методи навчання: пояснювально-ілюстративний, практичні та ігрові методи, інтерактивні комп'ютерні технології, самостійна робота.

Методи контролю: фронтальне опитування, індивідуальне опитування.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою викладання дисципліни є простежити особливості розвитку поезії і прози письменників-шістдесятників, сформувати у студентів уявлення про роль та місце покоління шістдесятників як світоглядного, творчого явища в історії української літератури і культури, розглянути особливості поетики літературних творів. Цілі вивчення дисципліни – сформувати розуміння світоглядних засад шістдесятництва, філософсько-естетичну специфіку творчості українських письменників-шістдесятників та їхнє значення для розвитку літературного процесу.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Під час вивчення ОК «Вивчення творчості письменників-шістдесятників у школі» студенти набувають таких загальних і фахових компетентностей, зазначених в ОП «Середня освіта (українська мова і література):

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі й практичні проблеми в галузі середньої освіти, що передбачає застосування теорій і методів освітніх наук і характеризується комплексністю й невизначеністю педагогічних умов організації навчально-виховного процесу в загальноосвітніх навчальних закладах I-III рівнів акредитації.

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу, вироблення власної дослідницької стратегії й реалізації її у професійній діяльності.

ЗК 2. Знання та розуміння предметної області й професійної діяльності вчителя.

ЗК 4. Здатність бути креативним, застосовувати теоретичні знання в практичних ситуаціях.

ЗК 7. Здатність навчатися й оволодівати новими знаннями.

ЗК 14. Здатність використовувати мовно-літературні знання в освітній діяльності.

Фахові компетентності:

ФК 2. Здатність формувати в учнів предметні компетентності.

ФК 8. Здатність до володіння основними мовознавчими і літературознавчими поняттями, здатність застосовувати їх у процесі аналізу та інтерпретації текстів різних стилів.

ФК 9. Здатність розглядати літературні тексти, явища і факти в контексті української та світової культури, виявляти специфіку літературних напрямів, течій шкіл; уміти аналізувати індивідуально авторський стиль окремих письменників.

Програмні результати навчання:

ПРН 3. Використовувати гуманістичний потенціал рідної й світової літератур для формування духовного світу молодшого покоління громадян України.

ПРН 5. Володіти навичками розрізняти літературно-культурні епохи, напрями, течії, жанри, стилі за їхніми сутнісними характеристиками.

ПРН 9. Володіти різними видами аналізу художнього твору, визначає його жанрово-стильову своєрідність, місце в літературному процесі, традиції й новаторство, зв'язок твору із фольклором, міфологією, релігією, філософією, значення для національної та світової культури.

ПРН 12. Володіти методами літературознавчих та мовознавчих досліджень, компаративного аналізу, інтерпретації художнього тексту.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
Лекції		12	
семінарські заняття/практичні/лабораторні		18	
самостійна робота		60	
Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/вибірковий
8	014 Середня освіта	4	вибірковий

Тематика навчальної дисципліни

Тема	Кількість годин		
	лекції	Практ. заняття	сам. роб.
Тема 1. Українське шістдесятництво Політичні витоки радянського «шістдесятництва», його зв'язок із лібералізацією режиму. Відродження живого громадянського життя у творчості «шістдесятників». Естетичні засади. Багатство тем, поглиблення проблематики та мистецького пошуку в поезії.	2		6
Тема 2. Василь Симоненко: Риси поетичного стилю. Мотиви, образи збірки «Тиша і грім». Утвердження неповторності кожної особистості (зб. «Земне тяжіння»). Сатиричні твори. Збірка новел «Вино з троянд»: ідейно художні орієнтири, оригінальність стилю. Щоденник «Окрайці думок».	2	2	6
Тема 3. Ліна Костенко: Мотиви, образ ліричної героїні. Естетична повноцінність слова. Історична драма «Маруся Чурай». Драматичні поеми «Сніг у Флоренції», «Дума про братів неазовських» Поема-балада «Скіфська Одиссея» — ілюзія втечі в минуле (роздуми про руйнівну силу часу, про втрати людства на шляхах історії тощо.).	2	2	6
Тема 4. Іван Драч: Мотиви і образи зб. «Соняшник», «Протуберанці серця», «До джерел», «Вогонь з попелу», «Сізіфів меч». Риси поетичного стилю. Драматичні поеми. Проблематика. Образи. Поетика.	2	2	6
Тема 5. Дмитро Павличко: Риси поетичного стилю. Сонет у творчості Д.Павличка. Інтимна лірика.		2	6
Тема 6. Микола Вінграновський: Життєва і творча доля митця. Лірика митця. Особливості творчого почерку.		2	6
Тема 7. Посилення ідеологічного тиску. Творчість поетів — в'язнів совісті (Ігор Калинець, Іван Світличний, Тарас Мельничук).		2	6
Тема 8. Василь Стус: Хресна дорога поета. Неоднозначний образ України — вісь поезії Василя Стуса. Тема митця і мистецтва у творчості поета (Стус і Шевченко). Екзистенційне прочитання поезії. В.Стус — літературний критик.	2	2	6
Тема 9. Григорій Тютюнник: Життєва позиція письменника. Гуманізм як основа світобачення митця. Неореалізм як стильова домінанта малої епічної прози Григорія Тютюнника. Жанрово-	2	2	6

тематичне коло творів Григора Тютюнника.			
Тема 10. Різноманітність прози 60-80-х років, динамічний розвиток усіх прозових жанрів, взаємодія їх і утворення цікавих гібридних форм (умовно-алегорична проза Є.Гуцала, В.Дрозда, В.Земляка, В.Шевчука.		2	6
ЗАГ.:	12	18	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Оцінювання успішності студентів здійснюється за		
	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для екзамену, курсового проекту (роботи), практики
	90 – 100	A	відмінно
	80 – 89	B	добре
	70 – 79	C	
	60 – 69	D	
	50 – 59	E	задовільно
	26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
	0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
			для заліку
			зараховано
			не зараховано з можливістю повторного складання
			не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
Вимоги до письмових робіт	Підсумкова контрольна робота є складовою частиною семестрового рейтингу і має концептуально обґрунтовано висвітлити 50+1% обсягу матеріалу.		
Практичні заняття	Поточний контроль рівня знань студентів проводиться на кожному практичному занятті та включає перевірку навичок ідейно-естетичного аналізу художніх текстів та інтерпретації різножанрових творів (усно з використанням навчальної форми презентацій, міні проектів, рефератів). Поточне оцінювання усіх видів навчальної діяльності студента здійснюється в 5-бальній шкалі відповідно до загально-університетської системи оцінювання. Максимальна кількість балів за практичні заняття становить 50 балів.		

Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання усіх запланованих завдань і форм роботи, отримання з кожного позитивної оцінки. Враховуються навчальні досягнення студентів (бали), набрані під час аудиторних занять, при виконанні індивідуальних усних і письмових завдань, а також бали за підсумкову контрольну роботу.
Підсумковий контроль	Форма контролю – залік. Студент, який не набрав 50 балів за відомістю № 1, користується правом перескладання залік за відомістю №2. Студент, який не набрав 50 балів за відомістю №3, направляється на проходження курсу вдруге відповідно до Положення про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін (кредитів ECTS) в умовах ECTS або відраховується з навчального закладу.

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи. Письмові роботи виконують здобувачі освіти, які навчаються за загальним графіком, відповідно до [«Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника»](#), та індивідуальним графіком, відповідно до [«Положення про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника»](#).

Академічна доброчесність. У [«Кодексі честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника»](#) встановлено морально-етичні принципи та правила поведінки для всіх учасників навчально-освітнього процесу. За цим документом представники університетської громади повинні дотримуватися принципів академічної доброчесності та у всій своїй навчальній і викладацькій діяльності зобов'язані діяти порядно і доброчесно.

За дотриманням членами університетської громади морально-етичних та правових норм цього Кодексу відповідає [Комісія з питань етики та академічної доброчесності](#) при університеті, яка відстежує і регламентує поведінку здобувачів освіти в навчальному процесі.

Відвідування занять урегульовано [«Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника»](#).

У разі пропуску занять здобувачі освіти повинні відпрацювати їх індивідуально в письмовій чи усній формі, щоб виконати всі завдання поточного і підсумкового контролю.

Неформальна освіта. Порядок здобуття неформальної освіти та визнання її результатів регламентує [«Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника»](#).

Для здобуття неформальної освіти рекомендовано використання платформ Coursera, Prometheus, Udemu, EdEra та ін.

8. Рекомендована література

1. Історія української літератури ХХ століття: У 2 кн.: підруч. для студ. гуманіт. спец. вищ. закл. освіти. Кн. 2 Друга половина ХХ століття / В.П. Агеєва, С.М. Андрусів, С.Л. Бойко; ред. В.Г. Дончик. К.: Либідь, 1998.
2. Українське слово: Хрестоматія української літератури та літературної критики ХХ століття : в 4-х кн. К. : Аконіт, 2001.
3. Бернадська Н. Українська література ХХ століття: навч. посіб. для старшокл. та вступників до вищих навч. Закладів/ Вид. 4-те, виправлене. К.: Знання-Прес, 2008.
4. Павличко С.Д. Дискурс модернізму в українській літературі : монографія. / 2-е вид., перероб. і доп. К. : Либідь, 1999. 447 с
5. Тарнашинська Л. Українське шістдесятництво: профілі на тлі покоління. (Історико-літературний та поетикальний аспекти): монографія / Людмила Тарнашинська ; Ін-т л-риім. Т.Г. Шевченка НАН України. К. : Смолоскип, 2010. 627с.
6. Хороб М. Грані художнього буття: нариси з країнської літератури ХХ століття: (дослідження, статті, критичні етюди). Івано-Франківськ: Місто НВ, 2013.- 428 с.
7. Витрикуш Г. Історичне минуле України у творчості Л. Костенко та В. Симоненка. *Українська література в загальноосвітній школі*. 2009. № 12. С. 29-34.
8. Дзюба І. З криниці літ : у 3-х т. К. :Києво-Могилянська Академія, 2006-2007. Т.3. 896с.
9. Витрикуш, Г. Образ Кассандри в поезії шістдесятників. *Українська література в загальноосвітній школі*. 2009. № 11. С. 31-32.
10. Пахаренко В. Як вінішов: (Духовний профіль Василя Симоненка на тлі його доби : літературознавчий есей. Черкаси : Брама . Україна, 2004. 52 с.
11. Романенко Ю. «Витязь молоді української поезії» :Життєтворчість Василя Симоненка *Дивослово*. Українська мова й література в навчальних закладах. 2010. № 1. С. 11-17.
12. Романова Н. Альтернативна модель суспільства в сатиричній творчості Василя Симоненка. *Слово і час*. 2010. № 1. С. 52-56.
13. Соя Б. Вивчення творчості Василя Симоненка в школі :посібник для вчителя. Тернопіль: Підручники і посібники, 2003. 64 с.
14. Барабаш С. Г. Душа прозріє всевітом очей...: поетичний світ Л. Костенко. Кіровоград: Поліграф-Терція, 2003, 271 с.
15. Брюховецький В. Ліна Костенко: Нарис творчості. К. Дніпро, 1990. 204с.
16. Витрикуш Г. Історичн еминуле України в творчості Л. Костенко *Українська література в загальноосвітній школі*. 2009. № 12. С. 29-34.
17. Дзюба І. Є поети для епох. К.: Либідь, 2011. 208с.
18. Дроздовський Д. «Поезія Ліни Костенко в часах перехідних і вічних», або післямова до круглого столу [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.dt.ua/3000/3680/50636/>
19. Жуковська Г. «Усе іде, але не все минає». Пам'ять і час у творчості Ліни

- Костенко :Монографія. К. : Книга, 2010. 188с.
20. Жадан Ліна Костенко. Незнаний кадр незіграної ролі. Текст та його інтерпретації. *Українська мова й література в школах України*. 2018. № 10. С. 24 - 25.
 21. Поезія Ліни Костенко в часах перехідних і вічних : матеріали круглого столу. К. : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2005. 105с.
 22. Бутенко М. Чорнобиль кличе на сполох. І. Драч «Чорнобильська Мадонна» : урок пам'яті в 11 кл. Вивчаємо українську мову та літературу. 2008. № 12. С. 17-20.
 23. Витрикуш Г. Образи видатних людей минулого в поезії Івана Драча. *Укр. л-ра в загальноасв. шк.* 2010. № 3. С. 40-41.
 24. Дзюба І. „Народжуйте себе, допоки світу...“ (Іван Драч). З криниці літ. У 3т. Т.3. Літературні портрети. К. 2007. С. 584-602.
 25. Кордон А. Протуберанці душі поета. *Дивослово*. 2010. № 8 С. 21-22.
 26. Скуратко Т. Методика шкільного вивчення поезії Івана Драча. Наукові записки Тернопільського нац.педагогічного університету [Текст] / за ред. М.П.Ткачука. – Тернопіль, 2014. С. 130 - 139. (Сер. Літературознавство ; № 41)
 27. Салига Т. І калина з Теліжинець, і полин з Чорнобиля (Іван Драч)/ *Воздвиження храму/ Л.*, 2008. С.317-323.
 28. Маршал Вінграновський. Книга про поета (спогади, есеї, листи, інтерв'ю) / передм., упорядкув. П. Вольвача. К. :Ярославів Вал, 2011. 480с.
 29. Бондаренко А. Час вибору: Вивчення творчості Василя Стуса в школі : посібник. К. : Академія, 2003. 232 с.
 30. Коцюбинська М. Василь Стус у контексті сьогоденної культурної ситуації. *Слово і час*. 1998. № 6. С. 17-28.
 31. Дзюрак, О. Роздуми про сенс людського життя у світлі творчості Василя Стуса : Конспект уроку, 11 клас. *Дивослово*. 2018. № 6. С. 16 - 19.
 32. Нецензурний Стус. Книга у 2-х частинах (Упорядк. Б.Підгірного). Тернопіль, 2003.
 33. Дончик В. Г. З потоку літ і літ потоку: [Згадка про життя і творчість Григора Тютюнника]. К.: ВД «Стилос», 2003. 556 с.
 34. Іванченко Н. Оповідання Григора Тютюнника «Зав'язь». *Дивослово*. 2006. № 9. С. 15-16.
 35. Карабльова О., Клименко З. Дитячий світ у прозі ГригораТютюнника. Актуальні проблеми слов'янської філології. Серія: Лінгвістика і літературознавство: Міжвуз. зб. наук. ст. 2009. Вип. XXI. С. 381-389.
 36. Горнятко-Шумилович А. Твори Валерія Шевчука як різновид «хімерної» прози. Львів: Каменяр, 1999. 35с.
 37. Мовчан Р. Валерій Шевчук. Українська проза ХХ століття в іменах: посіб. для старшокласників, студентів, учителів. К., 1997. Вип. 1. С. 200-216.
 38. Хороб М. Художній світ Валерія Шевчука: мистецтво творення оповідання. Волинь-Житомирщина. Історико-філологічний збірник з регіональних проблем. 2010. № 20.
 39. Гаєвська, С. А. Проблема людини в суспільстві (за твором В. Дрозда «Білий кінь Шептало»).... Вивчаємо українську мову та літературу. 2014. № 27. С. 26

– 29.

40. Міськевич, Л. Євген Гуцало «Сім'я дикої качки». Твір про людину й світкрізь призму морально-етичних проблем. *Українська мова та література*. 2018. № 7-8. С. 77 - 80.

Інформаційні ресурси

URL: <http://www.franko.lviv.ua/ifranko/franko.html>

URL: <http://www.shevchycl.kiev.ua/>

URL: <http://www.slovnyk.org/txt>

URL: <http://nspu.org.ua>

URL: <http://www.pysar.net/>

URL: <http://www.ji.lviv.ua/ji-library/lib-index.htm>

URL: <http://ukrlife.org/main/library.html>

Викладач _____ доцент Залевська О.М.